

Aprenentatge-Servei i evidències d'èxit

VIII Jornades "Parlam d'Educació"

Pilar Folgueiras Bertomeu (pfolgueiras@ub.edu)

GREDI, Grup de Recerca d'Investigació Intercultural

1

Què ens diu la recerca?

- Competències vinculades amb la diversitat (Wilkinson et al., 2013; Wozencroft, Pate i Griffiths, 2015; Tinkler et al., 2015)
- Ajuda entre iguals (De la Cerdà (2011).
- Compromís cívic, Empoderament Ciutadà (Winans-Solis, 2014)
- Consciència política (Blankson, Rochester i Watkins, 2015)
- Contribueix a afrontar els reptes del pràcticum (Coffey i Lavery, 2015)
- Empatia (Curtin, Martins i Schwartz-Barcott, 2013); Young i Karme, 2015)
- Compromís social (Hébert i Hauf, 2015; Hildenbrand i Schultz, 2015)
- Habilitats interpersonals (Hébert i Hauf, 2015; Hildenbrand i Schultz, 2016)
- Consciència intercultural (Hildenbrand i Schultz, 2014)
- Desenvolupament de valors (Young i Karme, 2015)
- Analitza el seu fort potencial educatiu (Martínez-Odria, 2005).
- Incidència positiva en adolescents amb un fort absentisme escolar. Luna (2010).
- Habilitats per la investigació (Mateus, Potito i Curley, 2021)
- Solidaritat i cooperació (Chiner, Moliner y Salvador, 2020)

- S'adverteix sobre el risc que l'alumnat que realitza ApS desenvolupin actituds paternalistes (Tinkler i els seus col·laboradors, 2015).
- Dificultats amb els estudis longitudinals (Rochester i Watkins (2015).

2

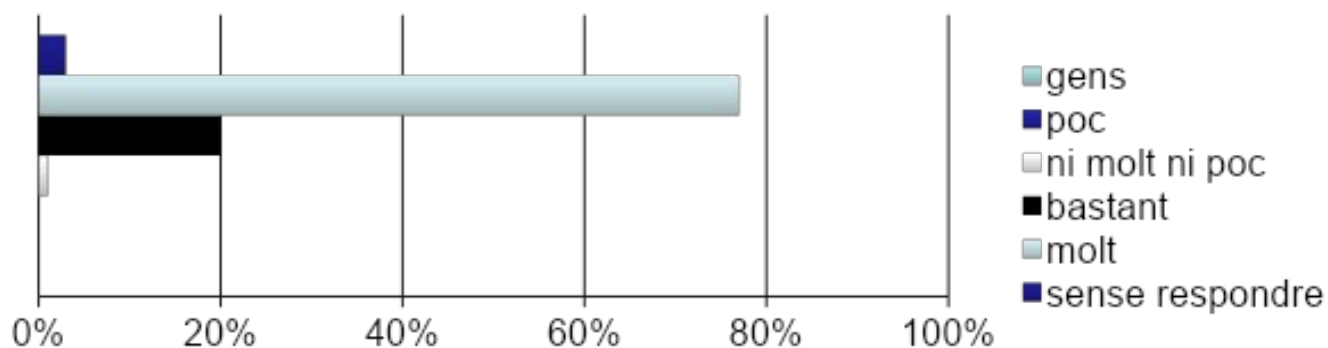
Exemples projectes

Els avis i àvies del nostre barri
Ambaixadors per la música

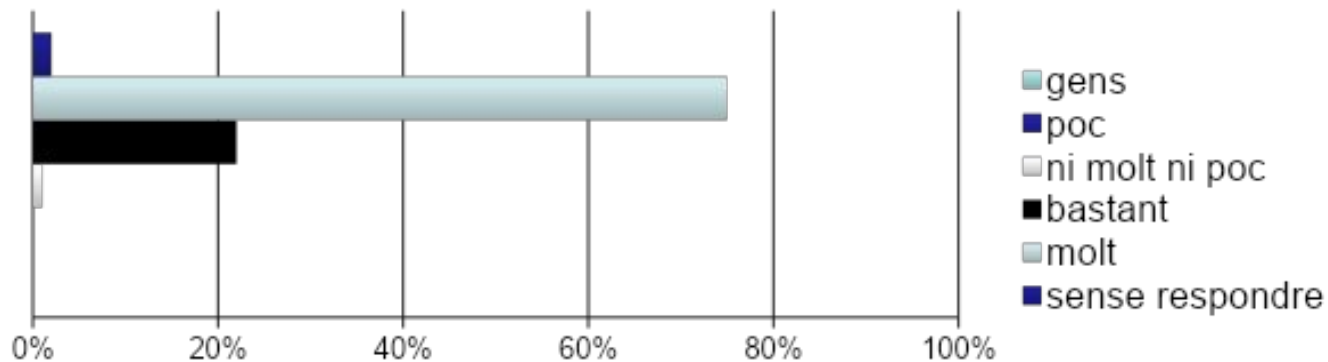
Compartint Drets

3

Primària

T'HA AGRADAT FER LES ACTIVITATS DEL PROJECTE?

ESTÀS CONTENT AMB AQUEST PROJECTE?

4

Primària

APRENTATGES

“Vam fer moltes coses de matemàtiques i ens ho vam passar bé. També fent escacs fèiem matemàtiques perquè havíem de comptar. SAPS? has d'anar comptant i aprens més i t'ho passes millor.” (Alumnat, dinàmica).

“Moltes coses, però també tenir paciència als més grans, a compartir coses i fer-los companyia.” (Dinàmica, alumnat).

“L'any passat tenia una àvia que tenia alzheimer i havies de tenir paciència perquè li deies les coses i llavors et deia ai que no recordo.” (Alumnat, dinàmica).

“He après a comunicar-me d'una altra manera perquè hi havia un avi que tenia com un cartell amb símbols.” (Alumnat, dinàmica).

“Hem après que els has de cuidar i que per exemple entre nosaltres ens espitgem i això no ho pots fer amb ells.” (Alumnat, dinàmica).

“A estimar a altres persones que no eren de la meva família i també amics i amigues. I també hi havia un avi que li vaig agafar molta estima i es va morir i llavors me'n vaig adonar que l'estimava molt.” (Alumnat, dinàmica).

UTILITAT**SOCIAL**

“Estem amb els avis perquè com que viuen en una residència doncs anem a fer visites perquè estiguin contents i feliços.” (Alumnat, dinàmica).

“M’ha agradat que nosaltres ensenyem el que hem après i que els nens i les nenes han après coses noves.” (Alumnat, qüestionari 21).

“El que més m’ha agradat és que hem tret un somriure als avis.” (Alumnat, qüestionari 66).

“M’ha agradat molt quan veiem als avis, quan anàvem a la residència i quan estàvem contents. No m’ha agradat quan els avis estaven tristos.” (Alumnat, qüestionari 71).

“El que més m’ha agradat que hem fet riure als avis.” (Alumnat, qüestionari 73).

“El que més m’ha agradat va ser quan veia als avis somrient.” (Alumnat, qüestionari 86).

“El que més m’ha agradat és fer-los contents i ajudar-los.” (Alumnat, qüestionari 89).

SATISFACCIÓ GENERAL

“El que no m’agrada és que m’agradaria que vinguéssim més avis.” (Alumnat, dinàmica).

“Ens ho passem bé, tenim companyia. Ens ho passem bé.” (Alumnat, dinàmica).

“M’agradaria seguir el projecte pels avis i per nosaltres.” (Alumnat, dinàmica).

“El que menys m’ha agradat no va ser res perquè tot m’ha agradat. Estava tot molt bé.” (Alumnat, qüestionari 9).

APRENTAT GES

“També aprenen música, per exemple, música clàssica. Diguem també música “atemporal”. En aquest sentit també era un repte. Que coneguin també la història de la música.” (Professor, entrevista).

“La vinculació amb el currículum és, per una part, treballen la figura de Pau Casals i, per l'altra part, tot el que té relació amb la música i aprenent a tocar un instrument. Aprenent sobre la vida d'en Pau Casals que és un referent a la nostra escola.” (Professor, entrevista).

“On han millorat també és que quan fan una actuació i un aspecte en concret no els ha sortit bé, de seguida saben trobar solucions. Han après, són més autònoms, no necessiten tant al professorat com quan l'aprenentatge només es basa en “fe aquesta fitxa, omple-la i dóna-me-la”. Si bé aquests aprenentatges més guiats també són necessaris, són necessaris altres com els projectes d'APS que donen més autonomia i que posen també l'èmfasi en l'aprendre a aprendre (...). Això els fa sentir bé, quan troben que poden resoldre situacions sense que el professorat li digui exactament que és el que ha de fer.” (Professor, entrevista).

“Han millorat moltíssim la seva autoestima per actuar en públic, les habilitats musicals i comunicatives.” (Professor, entrevista)

SATISFACCIÓ GENERAL

“A mi m’ha agradat tocar el violoncel perquè aprens coses noves i també en conjunt amb els companys de violí, i també representar la pau. En teoria m’ha agradat tot.” (Alumnat, qüestionari 23).

“El que menys m’ha agradat doncs ha estat res. Fer aquest projecte m’ha divertit moltíssim.” (Alumnat, qüestionari 63).

“No puc dir el que menys m’ha agradat perquè m’ha agradat tot.” (Alumnat, qüestionari 61).

“A mi m’agrada que el projecte que ara que ho estan fent a 4t que ho facin bé.” (Alumnat, dinàmica).

**APRENTAT
GES**

“Diferents postures. La historia de la guerra mundial, potser te l’explica un profe i no l’escoltes. Però amb un avi, l’aprens i te la saps.” (Estudiant, dinàmica).

“Hem conegut algunes declaracions dels Drets Humans.” (Estudiant, grup de discussió).

“Els aprenentatges han estat els propis de l’assignatura ètico-cívica, com els valors, els principis...” (Entrevista professora).

“L'alumnat aprèn molt més sobre els Drets Humans, i això els hi agrada a ells i, per suposat, a nosaltres. Segurament nosaltres ho valorem molt més.” (Professor, entrevista).

“Si, els alumnes si que li donen valor, perquè ells veuen que aprenen.” (Professora, entrevista).

APRENTAT GES

“Evolució de l’alumnat: hi hagut aprenentatge en les habilitats socials (què fer quan arribar a un lloc, como dirigir-se a les persones) i d’educació. Hi hagut un canvi per aquestes coses molt pràctiques, no se’ls hi ha de donar un toque.” (Entrevista entitat).

“...perquè la idea es que es facin defensors dels DDHH i amb aquest procés a l’ institut treballen, a part del continguts, com s’ha de treballar en públic; per exemple, es graven entre ells i després entre ells es corregeixen, per exemple un li diu a l’altre “es que estaves amb el xicle i no s’entenia bé quan parlaves” ... Com s’ha de parlar amb nens petits, que és el més important que han d’explicar.” (Entrevista professor).

“Va ser una experiència que em va servir per compartir, observar, aprendre i experimentar amb altres cultures. Crec que tothom que va fer aquesta activitat va sortir amb un bon record i un gran somriure.” (Estudiant, Document escrit "revista de l’escola").

"Vaig anar a fer mediació i després vaig anar a tornar a donar una xerrada a alumnes de primària del que el meu grup i jo vam aprendre." (Estudiant, qüestionari 47).

“También aprendes a hablar en público porque cuando vas a las escuelas, al principio da vergüenza pero finalmente lo haces.” (Estudiant, dinàmica).

SATISFACCIÓ

"M'agrada molt passar el temps amb aquests nens i explicar-li els Drets Humans." (Estudiant, qüestionari 14).

"No és pot millorar res perquè crec que ha sigut fantàstic tot." (Estudiant, qüestionari 10).

"Que no es deixin de fer aquestes activitats." (Estudiant, qüestionari 5).

"Fer ho més sovint." (Estudiant, qüestionari 14).

"Hem après i ens ho hem passat bé." (Estudiant, grup de discussió 1).

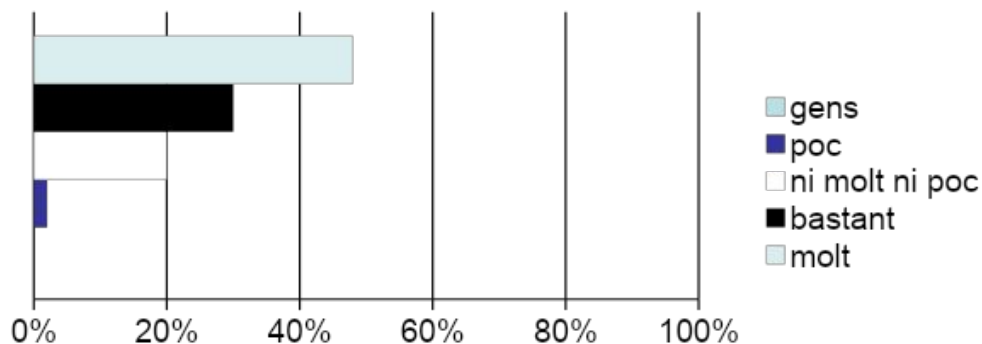
"Està molt bé anar a les escoles i explicar-li als nens els drets humans." (Estudiant, grup de discussió 1).

"Felicitat, autoestima, sentir-te útil, satisfer als altres i valoració." (Estudiant, dinàmica 1).

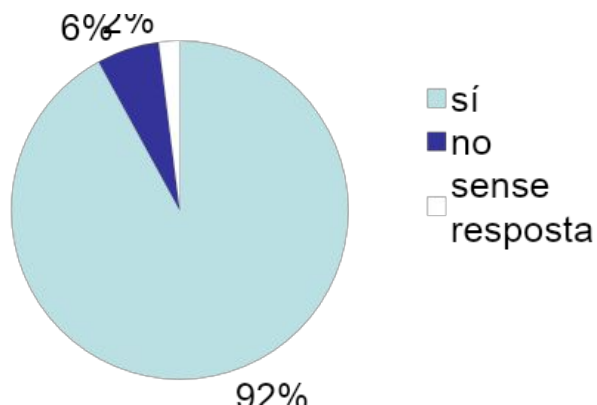
"Augmentar el nombre d'activitats. / implicar més gent. / Que no es deixin de fer aquestes activitats." (Estudiant, qüestionari 6).

"La satisfacció dels estudiants és positiva. Si que et dic que hi ha nens que s'impliquen més i altres menys però en general molt bona. Perquè inclús els estudiants que sembla que s'impliquen menys, després veus que quan estan davant dels nens, i els nens els hi pregunten, responen correctament, es posen nerviosos, etc." (Educadora, entrevista).

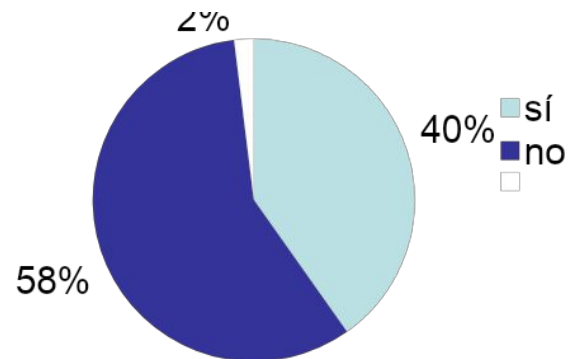
"El nivell de satisfacció del projecte és molt alt, molt i molt alt. Que estan encantats, segur, la valoració és molt bona." (Entitat, entrevista).

EN QUINA MESURA T'HA AGRADAT FER LES ACTIVITATS DEL PROJECTE?

RECOMANARIES ALS TEUS AMICS I AMIGUES PARTICIPAR EN PROJECTES COM AQUEST?

QUAN ACABIS EL PROJECTE T'AGRADARIA PARTICIPAR EN ALGUNA ASSOCIACIÓ/ENTITAT

12

Aspectes comuns

- ❖ L'ENRIQUIMENT MUTU ENTRE ESTUDIANTS I PARTICIPANTS DE ENTITATS, ASSOCIACIONS, ETC.
- ❖ LA REFLEXIÓ COM UN ELEMENT CLAU
- ❖ LA EMOCIÓ I LA COGNICIÓ
- ❖ EL PROTAGONISME COM A PUNT D'ARRIBADA
- ❖ LA RECIPROCIATAT COM UN ASPECTE A CUIDAR
- ❖ LA COMPRESIÓ DE LA METODOLOGIA
- ❖ EL CARÀCTER TRANSFORMADOR
- ❖ PROCÉS I FINALITAT

- Buskist, W. & Groccia, J. E. (2011). Need for evidence-based teaching. *New Directions for Teaching and Learning*, 128, 5-11.
- Campo, L. (2014). Aprendizaje servicio y educación superior. Una rúbrica para evaluar la calidad de proyectos. Tesis doctoral. Universitat de Barcelona. Retrieved from http://www.tesisenred.net/bitstream/handle/10803/277560/01.LCC_TESIS.pdf?sequence=1
- Chesbrough, R. D. (2011). College Students and Service: A mixed Methods Exploration of Motivations, Choices, and Learning Outcomes. *Journal of College Student development*, 52(6), 687-705.
- Chiva-Bartoll, O., Moliner, M. L., & Salvador-García, C. (2020). Can service-learning promote social well-being in primary education students? A mixed method approach. *Children and Youth Services Review*, 111, 104841.
- Cruce, T. M., & Moore, J. V. (2012). Community Service During the First Year of College: What is the Role of Past Behavior? *Journal of College Student Development*, 53(3), 399-417.
- D'Arlach, L., Sánchez, B. & Feuer, R. (2009). Voices from the community: A case for reciprocity in service-learning. *Michigan Journal of Community Service Learning*, 16(1), 5-16.
- Folgueiras Bertomeu, P., Luna González, E. y Puig, G. (2014). *El Aprendizaje y servicio en educación secundaria. Revista Iberoamericana de Educación* , 64(2).
- Folgueiras, P., Luna, E. y Puig, G. (2013). Aprendizaje y servicio: estudio del grado de satisfacción de estudiantes universitarios. *Revista de Educación*, vol. 362, 159-185.
- Folgueiras, P. y Martínez Vivot, M. (2009). El desarrollo de competencias en la universidad a través del Aprendizaje y Servicio Solidario. *Revista Interamericana de Educación para la Democracia (RIED)*, 2(1), 55-76.

Forster, D. J., Archer, J., & Tajin, R. T. (2015). Volunteering within initial teacher education: Factors that boost and block participation. *Australian Journal of Teacher Education*, 40(11), 169-184. Retrieved from <http://dx.doi.org/10.14221/ajte.2015v40n11.10>

Martínez-Vivot, M. & Folgueiras, P. (2015). Evaluación participativa, aprendizaje-servicio y Universidad. *Profesorado: Revista de Curriculum y Formación del Profesorado*, 19(1), 129-143.

Mackaway, J. A., Winchester-Seeto, T., Coulson, D., & Harvey, M. (2011). Practical and pedagogical aspects of learning through participation: The LTP assessment design framework. *Journal of University Teaching and Learning Practice*, 8(3), 18. Retrieved from <http://search.proquest.com.sire.ub.edu/docview/1011395947?accountid=15293>

Mateus, C., Potito, A., & Curley, M. (2021). Engaging secondary school students in climate data rescue through service-learning partnerships. *Weather*, 76(4), 113-118.

Reynolds P. J. (2005). How service-learning experiences benefit physical therapist students' professional development: A grounded theory study. *Journal of Physical Therapy Education*

Sherman, A. & McDonald, L. (2009). Service-Learning experiences in University Science Degree Courses, *Innovative Higher Education*, 34(4), 235-244.

Winston, F. (2015). Reflections upon community engagement: Service-learning and its effect on political participation after college. *Journal of Higher Education Outreach and Engagement*, 19(1), 79-104.

MOLTES GRÀCIES PER L'ATENCIÓ